

KURYER LITEWSKI

Za Najwyższym Dozwoleniem

IMPERATORA JMCJ CAŁEY ROSSYI.

W WILNIE V. S. 22. MARCA 1802. ROKU W SOBOTE

* Petersburga V. S. 21. Marca.

Szefem Szlisselburgskiego regimentu muszkietyerów naznaczony Generał Lieutenant E. sen 3. Szefem Viborgskiego regimentu muszkietyerów Generał Major Alsufiew. Chorąży Puławski umieszczony Porucznikiem w Pawłogradzkim półku huzarów. Zmarły Rewelskiego regimentu muszkietyerów Półkownik Gotsched wymazuje się z rang listy. Gubernia Małorossyjska na dwie będzie podzielona, Czernichowską i Półtawską; w pierwszej Powiaty: Czernichowski, Kozielecki, Nieżyński, Konotopski, Gluchowski, Nowhorod Siewierski, Sośnicki, Starodubowski, Miliński, Horodnicki, Nowomiński, Borżński, w drugiej: Półtawski, Krzemienchukowski, Chorolski, Zolotonotski, Lubeński, Hadziacki, Piriatiński, Pereaslawski, Przyłucki, Romeński, Konstantinogradski, Mirgorodzki. Białoruska Gubernia podzieli się także na dwie: Mohilewską i Witepską, gdzie do Powiatów teraz będących przydać: Staro Bychowski, Klimowicki, Kopyski, Babinowicki. — Smoleńskię udzielił ekspedycyi Stanu Konsyliarz Kartafzew uwolniony na własną prośbę od służby długiej i obojętnej, z pensją dożywotnią całej gaży. Irkucki Prokurator Guberni Nadworny Konsyliarz Stolarow dla wieku podeszłego uwalnia się od obowiązków, w nagrodę 40 letniej służby nienaganniej z pensją dożywotnią całej gaży.

IMPERATORSKA Nauk Akademia odebrała w podarunku od Xiążęcia Alexandra Urusowa zbiór monet Rossyjskich, w których liczbie znajdują się sztuki narysowane, jakich nie było w Akademickim gabinecie; między wielo innemi sztuka wielka srebrna Demetriusza Jwanowicza, wielka złota Jana Alexiewicza, i Piotra Alexiewicza. Za ten dar znajemienity obowiązana jest Akademia Xiążęcia Urusowa publiczne oświadczyć podziękowanie.

z Wiednia 20. Marca.

Na miejscu zmarłego Feld Marszałka Lobkowitz, Kapitanem gwardyi został Xiążę Auerberg Generał Lieutenant, orderów złotego runa i Maryi Terefey Kawaler; Kapitanem trabantów Graf Colloredo Generał artylleryi; obydwaj 17. przysięgę wykonali, pierwszy w ręku Cesarza Jmci, drugi przed Oberhofmistrzem Xiążę de Stahremberg — Posel Pruski Kefser komunikował Dworowi naszemu notę Elellora Hannoverkiego, i odpowiedź w Berlinie daną względem pretensyi zastosowanych do Biskupstwa, Osnabruck, Hildesheim, i Opactwa Corvey. — Tegoż czasu Minister Hannoverki Hardenberg w urzędowym piśmie Pana swojego pretensyą przełożył Cesarzowi Jmci. Odpowiedział Monarcha iż dotąd starał się najsilniey zmniejszyć masę dóbr duchownych, które na indemnizacyę w Niemczech są przeznaczone. Ale Król Jmci W. Brytanii, równie jak Dwór Wiedeński, ubolewać musi nad smutnym zbiegiem okoliczności niepomyślnych, które nie pozwalają spodziewać się skutku szczęśliwego. Jedyny pozostał sposób traktować o to z rządem Francuzkim; lecz i z tej strony nie wielka nadzieja. — Ambassadors Champagny podał niedawno notę do Kancellaryi Stanu prosiąc imieniem

Konsula o wydanie Archiwów i wszelkich papierów, jakie w Austrii znajdować się mogą, Lombardyi służących. Niżeli to nastąpi, Cesarz Jmci do Paryża przesłać rozkazał kosztowne podarunki dla Departamentu zagranicznych interesów, z okazji podpisania traktatu Lunewilskiego. — Nuncyusz Papiezki Severoli do naszej stolicy przybył d. 15. — Akademia wyzwolonych kupców, przez Deputacyę, na której czele był Graf Fries, oddała Arcy Xiążęciu Karolowi diploma, jako obranemu teyże Akademii członkowi; wsparcie i protekcyę przyrzekł Arcy Xiążę. — Do Belgradu zda się powracać spokojność; Aga Jańczarski poiednal strony rozróżnione. Wysłany od niego do Constantinopola goniec z przełożeniem skarg i pretensyi garnizonu Dywanowi, w Nisie przytrzymany został przez Syna Bafzy zamordowanego; o czem uwiadomieni Jańczarowie, pilniey do obrony gotować się zaczęli.

W Berlinie wątpliwości niema, że rząd Francuzki trzymać się będzie statecznie projektu indemnizacyi z Dworem Pruskim ułożonego w r. 1796; wiemy że głównym warunkiem tey umowy jest sekularyzacya Biskupstw Bamberg i Wurtzburg dla Domu Orange; trudno więc mieć nadzieję, ażeby sekularyzacya w Niemczech powszechną nie była; od czego byliśmy dalekiemi. Z drugiej strony niepodległość miast Anzeatyckich, przez Króla Jmci Pruskiego zaręczona, nieuniknłą zostanie; interesem jest Francyi zrobić porty nowo nabyte w Belgium składem towarów, jakie przychodzą z morza północnego; do czego Hamburgskie, Lubeckie, Bremeńskie etc. okręta posłużą najlepiej mianowicie podczas wojny. Te dwa względy, nagroda byłemu Stadhuderowi, wolność miast Anzeatyckich utwierdziły dawną przyjaźń między narodem Francuzkim, i Dworem Berlińskim. — Wyšlo u nas nowe opisanie Prowincyi składających Monarchią Austryacką; wszystkie razem wzięte mają 11. tys. 988. mil kwadratowych, miast 877, 2058. miasteczek. 79 tys. 454. wsie, oprócz zamków, klasztorów, dworów, i domów stojących poiedynczo; ludność wynosi 24. milliony 609. tys. 497. dusz pięci obojcy. Wyrachowane dokładaie co zyskuje Monarchia za prowincye we Włozach i za Renem stracone, przez obięcie Weneckich krajów. Na stałym lądzie 310. mil kwadratowych, dusz million 384. tys. z miastem Wenecyą. W Istrii mil 52. dusz 69. tys. 870. W Dalmacyi mil 317, w Albanii 21, łącząc oraz nadbrzeżne wyspy; ludność ogólna 329. tys. 800. dusz. — Do Presburga na Seym Węgierskich Stanów oprócz Cesarstwa Jmciów, poiedzie Następcy Tronu, Arcy Xiążę Karol, i wszyscy bracia Monarchy. — Na wyspie Cephalonii rząd ustanowiono, jak dawniej w Corfu. Za przybyciem dwóch fregat Angielskich, Tureckie 6. które się znajdowały w porcie ostatniey wyspy, na morze poszły zmierzając do Constantinopola; na nich wypłynął komendant Ottomański. — Jest pogłoska że wszystkie Mo-carstwa znacznieyże układają teraz projekt zapewnienia Burbońskiemu Domowi jakiegokolwiek nagrody przy powszechnym traktacie; upadek jego i strata wszystkie inne wielkością przechodzi.

Nie mniej potwierdzenia potrzebuje ta wiadomość, iż Xiąże Toskański Wenecyą otrzyma; a Cesarzowi jenci w zamianę dane być mają dzierżawy dla niego w Niemczech przeznaczone. — Arcy Xiąże Rainery ma przyjąć służbę cywilną, i pod Grafem Rottenhan uczyć się administracyi skarbowey. — O interesach Egipskich gluche w Constantinopolu milczenie. Jest wiadomość iż Anglicy domagają się powrotu summ niezmiernych, które na wyprawę przeciwko Francuzom łożyli; i nie chcą ustępować z Alexandryi przed odebraniem należności całej. Osman Baza buntownik całą Romelią napelnia trwogą; nikt już do Adrianopola jechać nie śmie z stolicy; nie jednak na poskromienie jego Dywan nie przedsięwziął. Kaimakan, zastępca nieprzytomnego Wezyra umarł niespodzianie tknięty apoplexyą, gdy się gotował na przyjęcie w domu swoim Kapitana Bafzy; Sultan Kaimakanem naznaczył Mustafę Beia. Batawski Posel uznany od rządu bez trudności, otrzymał straż wojskową według zwyczaju.

z Paryża 12. Marca.

Podezas wojny zakończoney niedawno z Anglikami ze wszystkich osad na wschodzie zostały nam nietknięte wyspy Francuzka, i Reunion, dawniej Bourbon; pierwzey odelitalimy dokładne opisanie; zawiera 433. tys. morgów obszerności; z tych obywatelom rząd postąpił 370. tys. rełta do narodu należy. Z gruntów rozdanych tylko 120. tys. morgów jest dobrze uprawnych; doświadczenie nauczyło, że morgi indychu przynosi 120. piastrow, cukru 150. bawełny 52, kawy 20, pszenicy 55, ryżu 20; ludzi wolnych w osadzie, którzy mają lat 20 i więcej, jest 3945, których większa półowa w mieście stołecznem przebywa; niewolników 92. tys. tych trzysą rodzaie; z Madagascaru; z Afryki, z Indyi wschodniej. Murzyni najsilniejsi pracują najwięcej; obywatele Madagascaru najdowcipniejsi; do rzemiosł i rękodzieł zdolni; najsłabsi Indyanie pełnią posługi domowe. — W tych dniach umarł tu zegarmistrz podobno najdoskonalszy u nas Patute. Zegary wielkie w rządowych pałacach, trybunatu, prawodawczego zgromadzenia, ogrodu roślinnego, Senatu, ziednały jemu największą zaletę; najgodniejszy podziwienia zegar decymalny w Thuilleries, który od początku podziś dzień najmniejszey odmiany nie doznał. — Senat przystąpił do elekcyi nowych Trybunów 20; obrani zostali d. p. Lucian Buonaparte, sławny i Oyczyźnie zasłużony Carnot, General Sahuguet, Pernon kupiec Lyonski, Daru Sekretarz Departamentu wojennego; Daugier Kapitan okrętowy; Delaitre Prefekt Departamentu Charente; Koch Professor, Thouret lekarz, Leroy, Vanhuten, Aldifson, Grewil, Limber Prefekt Departamentu Vienne, Pietet, Perrin, Cernon, Terrible, Huet, Jaubert. — Pierwszy Konsul rozkazał, ażeby odtąd dwóch Stanu Konsyliarzów pracy pomagało Ministrowi wewnętrznych interesów; pierwszy ma pilnować instrukcyi publiczney, drugi administracyi gromad i miast roztrząsając ich dochody, wydatki, podatek. ettc.

Tenże Konsul następujące wydał rozrządzenie względem obowiązków Ministra wojennego, rozkazawszy naprzód jemu i innym Ministrom, ażeby odtąd własną ręką wszystkie rozkazy podpisywali, nie używając pieczęci, na której imie ich wyryte było. Do Ministra należy: 1. Konstrypcya, organizacya, karność, policya, armii całej. 2. Obróty wojskowe, rewie, wypłacenie żołdu, nagroda za czyny rycerskie, gratyfikacya za szkodę na kampanii poniesioną. 3. Nominacya na urzędy; przyjęcie do inwalidów, żołd milicyi. 4. Broń, artyllerya, roboty korpusu inżynierów. 5. Pensye wychodzącym ze służby, lub reformowanym. 6. Wydatek kancelaryi wojskowych, płata Generalów, sztabu dywizyi i fortec. 7. Archiwa wojenne, składy planów, mapp. 8. Wydatek nadzwyczajny i tajemny. Konsul obierze Dyrektora administracyi wojskowej z rangą Ministra; ten w obecności Konsula i Ministra wojennego pracować powi-

nien; przydawać ma w radzie administracyi wojskowej, która się składać będzie z 3. Staru Konsyliarzów i Sekretarza. Z Konsyliarzów pierwszy zatrudniać się ma dostarczeniem chleba, mięsa, wina, wódki, octu dla żołnierza; rzeczy do obłożenia twierdz potrzebnych, opasu, światła; drugi Konsyliarz dopatrywać będzie szpitalów wojskowych, względ mając na Komisarzów, lekarzy, chirurgów, i pocztę obozową. Trzeci naostatek dostarczy wojsku mundury, inne potrzeby, namioty, wozy, konie. Wszyscy Konsyliarze Stanu Dyrektora Ministra słuchać i rozkazy jego pełnić powinni; on jeden we wszystkich interesach do Departamentu należących klasę ostateczną decyzyą jest mocen.

Minister policyi Fouché pisał do Prefektów departamentowych list okólny. Pokazałem, powiada, iak postępować trzeba z obwinionemi o emigracyą. Pilne oko, miecyce, przypominając często; że ich los w RPtey zależy od sposobu postępowania i życia; niech wiedzą że pozyskanie obywatelskiej przyjaźni warunkiem jest potrzebnym koniecznie do ziednania względów rządowych. Nie bądźcie dla nich stronnemi i słabymi; tém zachęcenie podobno zapomnieliby na obowiązki, wdzięczność, i przysięgę. Będzie ta przestroga nowem dobrodzieństwem, przywodząc na pamięć emigrantom stan ich prawdziwy. Nie mam co przydać do tej instrukcyi; powtórzenie oney nie będzie bez pożytku. Odpowiecie Prefektowie za nieszczęśliwe przypadki, do których być może pobudką powolność i pobłażanie wasze dla wygnanców powracających do kraju; sam zostanę przynaglony pilnie wszystko uważać. Rząd chciał nieszczęśliwym uczynić miłośierdzie; przez niedbalstwo mogą być wystawieni na nowe nieszczęścia. Niech będą spokojni i bezpieczni, którzy do praw i nowych okoliczności stosują się w skromności, lecz tych śledzić trzeba, co uwiedzeni nadzieją bezkarności zechcą wznowiać domowe zamieszanie. Naostatek pamiętajcie, iż emigrantom niektórym oglądać Oyczyznę pozwolono, niektórych już rząd z rejestru wymazał; każdy jednak pod waszym dozorem zostać powinien.

Inflancyk Gustaw Knerring niedawno zabity w pojedynku przez Hannowerozka Hammerstein, powziął ku niemu nienawiść do szkół chodząc w Goettindze. Kończył edukacyą w Paryżu, ztąd udał się do Włoch, w Neapolu zyskał względy Królewica Angielskiego Adelfa. Chciwy chwalił; z Generałem Desaix szedł na okręt w Civitavecchia, przy nim dokazywał w Egipcie, i na szczególny szacunek zasłużył. Z zalem wodza opuścił ten kraj wraz po dobyciu Cairu; lecz powracając do Włoch, zehwany przez Anglików na morzu, trafił do Constantinopola, i za pomocą Ambasadora "narodu swojego wolnym został. Trzech Polaków jego przyjaciół w ciemnem zamknięto więzieniu. Na zadne nie zważając niebezpieczeństwa trafił do nieszczęśliwych; i dwóch uwolnił; trzeci umarł w zarazie. Z Constantinopola Knerring powraca do Oyczyzny, ztąd znów do Francyi, którą już miał za Oyczyznę przysposobioną. Odprawił z Konsulem kampanią we Włoszech, walczył w Marengo. Pragnął mieć tego przyjaciela przy sobie Desaix; przybył Knerring, gdy General laurem zwyciężkim uwieńczony, pasował się już z śmiercią. Przed skonaniem Desaix zalecił go Generalowi Oudinot. Pod nim, iako Adjutant, odprawił we Włoszech kompania r. p. RPtey, znaydował się na przeprawie za Mincio; i Wodzowi z 7. ludźmi czoło kolumny Austriackiej walecznie atakującemu dopomagał bitwę naprawić. Po zakończoney wojnie, doskonalił się w Paryżu. Pokój do Paryża zprowadził wielu cudzoziemców, nienawisci w sercach nie zgasł. Przybywa Hammerstein, następnie poedynek. Smutni przyjaciele zabitego ciała w grobie łożyli zamyslaiąc przez subskrypcyą monument wystawić.

Okręt Angielski od 1100 beczek, zieleni i drogimi towarami ładowny, powracając z Indyi wschodniej, niedaleko Cherbourg na ska-

lach osiady; nawałność straszliwa rozbićm grozila. Słychać krzyk i ciągłone z armat strzelanie, przytywa od brzegu Francuzów 18. Anglii nie wiedząc o pokoju zawartym poddają się w niewolę; nasi ludzie im donoszą że wojny już niema; okret za ich pomocą zepchnięty na morze trafia do Ojczyzny — Jeden z Anglików, który w naszej stolicy bawił tygodni kuka, powróciwszy do Londynu tak opisał Paryż. To miasto dzis jest, czym przed rewolucją było; mądrość i nierozum, statek i szaleństwo dostatek i nędza, cnota i występki wszystko tam zmieszane. Paryż bydl nie przestał swiętynią kunsztów i nauk, stolicą mody siedliskiem tytuszy. Zbytek w kleynotach ni-się hany porokoszy. Zbytek w nierówności majątkow. Damy przez długą noc rewolucyi dochowaly dla Francuzów iskierkę grzeczności która teraz pokazywać się zaczyna w narodzie. Podczas rewolucyi nie lękały się bydl głosno ludzkie i enotliwe; ich jest dziełem; ze g-y męszczyźni przez bo-iażń Jakobinów zawziętych nosili odzienie bru-adne bez ochędostwa zadnego; dami ubiór został odpowiadający ich wdziękowi.

Pogłoska o Konsulowskiej dostojności u Batawów, którą miał piastować młody Xiąże Orange zniszczona była; b-wa często u pierwszych RPtey urzędników, przypatruie się osobowościom. Jakimi stolicą jest napełniona, i trasteie; jak slychać, naysposobniej o indemnizacya — Z S. Domingo co chwile czekamy raportów; nikt wiezyć nie chce zamordowaniu Generala Toussaint; o którym pisali Anglii; zgadnąć trudno czyli ten przypadek, gdyby prawdziwym był, ułatwilub zatrudni wyprawę Generala Leclerc; to niewatpliwa, że dzis stan osad naszych w ludy zachodniej, któresmy wojskiem napełnili, wzbudza niespokojność Anglików. Z Londynu donosił Otto, iż Admiralicja wiele okrętów uzbraiać ieszcze kazala, i nowe coraz eskadry posyla do Jamaiki. — Minister wojenny Berthier kazal przez Prefekta w Departamencie Vendeskim ogłosić, iż kraj wojną wyniszczony wolnym jest od konskrypcyi wojskowej. — W Madrycie umarł ieden z zasłużonych Monarchii obywatelów, Graf Campomanes, 73 letni weteran, Stanu Konsyliarz, który przez lat 47. wysokie piastował urzędy z honorem i pożytkiem; kunsztów i nauk był protektorem. Przywatne listy donoszą, że do potów Hiszpańskich zawinęło kilka fregat; które z Ameryki przyniosły 10. lub 12. million piastrow — Nie wiadomo kto będzie Ministrem Dyrektorem wojenne-go departamentu; pomocnikami jego zostać mają Generalowie Desolles Dumas Marmont — Słychać że pierwszy Konsul w roku terazolejszym chce odwiedzić Belgium, Picardya, Normandya, i Bretanią.

z Berné 6. Marca.

Według przepisu od Senatu wydanego; potwierdzenie nowej konstytucyi do Sejmików Cantonowych należy; więc naprzód d. 18. Marca zgromadzaia się obrady pierwszokowe; na tych obywateli wybiora i. Elektora z 100. osob. Powtórnie, Elektorowie ziada się d. 23. do mieysc stolecznych swoich Powiatów i z pomiędzy siebie wybiora takich którzy mogą na Sejm Cantonowy poslować. Ci nowo wybrani gdy się ziada do stolicy Prowincyi; Canton z nich obierze 6. Senat 5. osob, które pod prezydencyą Prefekta odrzucić albo też przyiać powinne konstytucyą; nadto ieszcze wyznacza 9. mężów, do ułożenia konstytucyi Cantonowej. Jak tylko zaś konstytucye wszystkich Cantonów będą dokonczone; zgromadzi się Sejm walny; na elekcyę Senatu i naywyż-zego Trybunału Senat wzgląd mając na wyniszczenie Cantonów Schwitz, Uri, Unterwald, summe 720. t. liw, która ztamtąd do skarbu publicznego wniesiona bydl miała, darował, i na własne ich potrzeby obrócić dopuscił. Spodziewamy się tu wkrótce przyjazdu Posła Cesarskiego Crumpfen. General Lecourbe wylechal do Bazylei. To ieszcze przydać mamy, że 10. Senatorów protestacya zaniosta przeciw nowej konstytucyi: Kenger, Kuhn, Rut-

timan; Schmidt, Dolder, Fusly, Anderwerth, Mittelholzer, Lanther, Pellis.

z Stockholmu 5. Marca.

Pod administracyą Barona Cederstrom, który został niedawno Prezydentem Collegium wojennego, wszystko nową postać bierze; d. 1. Kwietnia woysko Szwedzkie ma wziąć mundur nowy podobno owemu jaki zwyczajnie nosil niesmiertelney pamięci Król nasz Karol 12. General Adjutant Ankarhelm na fregacie Jarramas wkrótce z Carlsrony pod żagle wychodzi; dla przyięcia z rąk Angielskich wyspy Antylskiej S. Bartłomieja, którą nam zabrali w roku przeszłym. Następnicego lata w Finlandyi ma bydl oboz wytknięty; do którego zgromadza się woyska zastępnice Prowincyą w liczbie 10. t. na przyięcie Króla Jmci który z Królową kończyć będzie poprodl po całym Państwie rozpoczętą; zwyczajem przodków swoich przy wstąpieniu na Tron.

z Nagi 13. Marca.

Niespodziana wiadomość o rozpoczętych przygotowaniach do wojny nowej u Anglików, trwoga nas nabawila. Prawodawcy zaradniaia się interesami skarbowemi; na rok teraz idący potrzebuie RPta 65. mill. zlot. Hol. niektóre wydatkow gatunki wspomnieć trzeba. Na administracyą krajową million 300. t. na flotę 6. mill. 600. t. na woysko lądowe 12. mill. 600. t. na procenta od długów narodowych 32. mill. 341. t. morskie arsenały 2. mill. 100. t. na osady Amerykańskie 200. t. reszta summy na zagraniczne interesa, wydatki nieprzezyrzane; pomoc obywatelom Prowincyi wszystkich potrzebna. Papiery nasze spadać w tych dniach zaczęły. Francuzi zaczęli zewsząd razem prowadzić materyały potrzebne do wystawienia fortec naprzód w Boderich Xanten; Creveld; twierdze dawney w Venloo rozpoczęte powiększone bydl mają; w Juliers dokonczone tego roku; nie mówimy tu tak tylko o nowych fortcach nad Renem niższym; nie wiadomo do dzis dnia które miasta Inzenierowie utwierdzać kazą wyżey Przyczyna opóźnionych w Amiens negocyacyi bydl miała chęć przez niektóre Mocarwa oświadczona; ażeby przedugodne warunki w Londynie podpisanie odmieniono.

z Munich 11. Marca.

Elektor Jmć Bawarski wydał edykt, w którym zabrania, żeby odtąd duchownym Francuzkim emigrantom nie godziło się wchodzić do Państw jego, temi bardziej długo w nich prze-mieszkiwać, wyiawszy nadzwyczajną przyzyne, albo też iesli znakomitemi talentami służyć narodowi temu, będą mogli zarobić sobie na sposob uczciwy do życia; ponieważ po konkordacie podpisanym między stolicą Apostolską i rządem Francuzkim, nie mają nawet pozornej przyczyyny bawienia się za granicą, nie korzystając z wolności nieokreślonej powrotu do Ojczyzny. Tenże Elektor Jmć wielką odmianę w Bawaryi czynić przedsięwział. Naprzód zakazana jest kwesta zakonnikom; skarb publiczny tym powinien wszystko dostarczyć, którzy się ona bawili wzywania; lecz ich liczba znacznie zmniejszona będzie; albowiem myślą jest Elektora, nie łożyc na ten koniec więcej dorocznie jak 100. tys. zł. t. ryńskich z funduszów po zgaszeniu duchowieństwie pozostałych. Zakonnicy mieścić się powinni w małej liczbie kasztorów; wygodnie iednak dla zdrowia; koszt na przeniesienie ich z mieysca na drugie da Elektor. Widzieliśmy już tego przykład d. 4. 43. XX Zakonu S. Franciszka poazdami dworskimi ztąd zawieziono do Ingolstadu; drogę zaczęli bardzo rano, ażeby się nie zgromadziło pospólstwo. Ubogim których czasem żywili zakonnicy, Elektor codziennie kazal w policyi rozdawać supę Rumforda. Dla zmniejszenia liczby zakonników, co dotąd bawili się

kwestya, zabroniono im przyjmować nowicuzów. Z drugiej strony Biskupów rząd najmocniej zachęca, żeby się starali oświecić duchowieństwo świeckie, prawdziwych dusz pasterzów, którzy z powołania mają światło, naukę obyczajność roznosić po kraju słowem i przykładem; na co przeznaczone są dobra i dochody niektórych klasztorów. Ciż Biskupi, mogą do pełnienia obowiązków parafialnych używać zakonników, osobliwie młodszych, jeśli będą zdutnemi do tej pracy, albo do niej przysposobić się zechcą.

* Rzymu 17. Lutego.

Dotychczas nikt u nas nie wie, jaka jest treść konkordatu między Dworem Rzymskim a rządem Francuzkim zawartego; nie tajne to Kardynałom, którzy otaczają Ojca S; lecz wszyscy obowiązali się przysięgą nie rozgłaszać; póki rzecz zupełnie skończona nie będzie w Paryżu. Wszystko więc, co mówiono o liczbie Biskupów, ich pensyi, przywilejach, Plebanach, jest więcej niż wątpliwe. To tylko niezawodnie pewno że konkordat pomyslny jest dla Kościoła Rzymskiego; po takich rewolucyach nie można było tak wielkiej spodziewać się odmiany. W RPciey Włoskiej pomyslniejsze są okoliczności, ponieważ tu Jakobini nie mieli jeszcze dość czasu wykonania zamysłów swoich. Nad tem niech się każdy dziś zastanowi: rząd Francuzki i Włoski po długim doświadczeniu iawnie wyznają przed obliczem świata, iż bez religii żadne społeczeństwo, żaden naród bytć nie może.

Za pozwoleniem Cenzury Wileń: wyszło z Druku opisanie dokładne Machiny świat prawie zadziwiającej, którą naród Francuzki zabierając się do wojny przemyslił, i uskutecznił. przez nią z nayodleglejszych miejsc, w nayprędzszym czasie odbierał Paryż, raporty wojskowe, i odpowiadał na nie. — Gazety często ją wspominały pod imieniem *Telegrafa*, teraz w tem opisanu z figurami na trzech tablicach wycinanemi, ma imię *Powietrzopisu*. Nie tylko Machinę, iey układ, ale też i Cyfry za pomocą tych tablic poznać Czytelnik. — Dostaje się w Drukarniach Akademickiej, i JXX. Piarów za małą cenę, to jest: groszy 40.

Z powodu zaszłej teraz wyprzedaży wiecznością Kamienicy w Wilnie na Subocz ulicy pod Nrem 22. między Kamienicami Tyzenhauza i Szela położonej, przez JPP. Ewę z Tarasowskich, później Krasnickę Matkę, pośledniej Dąbkiwiczową, i Stanisława Krasnickiego Syna Radnego Policyi Wileń: podaje się do wiadomości, czy nie znajduje się jakowyś dług dotąd przez też Osoby zaciągnięty natakową Kamienicę, jak i jeśliby kto miał, ażeby przy dowodzie w Kancelaryi Magistratu Wileń: w przeciągu dwóch Miesięcy oświadczył ostrzega się.

JWJP. Łopaciński Mściłowski i Łódzieyski Starosta orderów Polskich Kawaler, chcąc wierzytelom swoim sprawiedliwie należną satysfakcyą przybliżyć, uczynił w Sądzie Głównym Litewskim oświadczenie, którego treść tu się wypisuje. Wzywa naprzód wszystkich pretensye mających, aby na d. 1. Lipca VS. r. 1802. do Miasta Sądowego Pttu Brastawskiego, Widze, ziechali sami, albo też umocowanych plenipoten-

tów przysłali, dla porozumienia się, widzenia majątków Starosty dziedzicznych iako w bliskości leżących, obioru z nich, co się komu podobać będzie w proporecyą swojej należności, i utrzymania oney w dziedzictwo. Tym sposobem unikną obie strony wydatku nieuchronnego w czasie taxy sądownie czynić się zwykłej, i każdy prędzej nierównie przyść może do pożądanego końca. Jeżeli zaś ten szrodek w chęci szczerzej i cnotliwej podany dla wierzytelców dogodny nie będzie, JW. Starosta celem wstrzymania prawnych konwikcyi po różnych subselliach, dobra swoje dziedziczne, Dryświaty w Powiecie Brastawskim Gubernii Wileńskiej Szarkowszczyznę w Powiecie Dziśnieńskim Gubernii Mińskiej leżące, na wieczystą taxę podaje. Roku 1802. Mca Mca Marca d. 14.

Na skutek Ukazu Litt. Wileńskiego Gubernskiego Rządu w dniu 12. presentis za Nro 2842. wyszłego Magistrat Wileński zawiadamia powszechność, iż w dniach 1. 20. 2. 25. i 3. 31. idącego Mca Marca odbywać się będzie publiczna sprzedaż Domu niedokąconego na Pohulance sytuowanego przez JP. Zasiedatela niższego Ziemskiego Wileyskiego Sądu Stokwisza na satysfakcyą Kredytorow oddanego, ktoby zatym życzył nabyć takowy Dóm, ma się iawić w oznaczonych terminach po południu in fundo onego, gdzie urząd licytacyą odbywać będzie.

WJP. Antoni Woytulewicz nauk wyzwolonych i Filozofii Doktor, w Szkołach było. Wydziałowych Nowogr: publiczny Fizyki Experiment: Proffesor: zatrudniający się dotąd około dawańia z pożytkiem lekcyow języka Francuzkiego i Łacińskiego, oraz nauk Moralnych, Fizycznych i Matematycznych; a chcący bytć zawsze użytecznym przez udzielanie prawdziwego oświecenia młodzi krajowej, ma honor zalecić siebie troskliwej Obywatelow chęci o dobrą swych Synow edukacyą. Zyczący więc sobie mieć takiego nauczyciela, udać się mają do Nowogródka do WJP. Zarskiej dla umówienia się ostatecznego.

Urząd do sprzedaży Domu murowanego z Ogirodem pod Nrem 344. na ulicy Zmudzkiej sytuowanego, do Sukcesorow zmarłego Szydłowskiego Gancarza należnego, przez rezolucyą Magistratu w dniu 8. Msca Marca Ru idącego nastala; naznaczony zawiadamia Powszeczność, iż w dniach 27. Marca 1. i 9. Aprila publiczna sprzedaż tego odbywać się będzie Domu. Ktoby zatym życzył nabyć Dóm takowy, w oznaczonych terminach po południu o godzinie 2. ad fundum onego przybyć zechce 1802. Marca 13. dnia.

W następującym Kwietniu zaczyna się prenumerat Gazety Kurjer Litewski, dla odbierających pocztą półroczna, na miejscu kwartalna; wychodzić będzie iak dotąd regularnie w Sobotę i Szrodę po godzinie 3. z południa. Można też jeszcze prenumerować wszystkie gazety zagraniczne na pozostałe trzy roku teraźniejszego kwartały według dawniejszego doiesienia.